

BREDASCHE

STAAT-; LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Weensdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

13 November

FRANKRIJK.

PARIS, den 10den November.

Het gouvernement heeft de beide volgende telegraphische depeches, den 9den van Toulon overgemaakt, medegedeeld:

De maarschalk Valée aan den president aan den raad,

» Algiers den 4den,

» Het korps onder de bevelen van Z. K. H. den hertog van Orleans, is den 2den te Algiers aangekomen, over land van Constantine komende. De prins bevindt zich zeer welvarend; hij is den 28sten de Lizeren-Poorten doorgetrokken en heeft het ontmanteld fort van Hamza, den 30sten bezet.

De zee-prefect aan den president van den raad,

» De prins is den 2den in zeer goeden welstand, met den maarschalk Valée en de kolonne troepen van Constantine, over land te Algiers aangekomen.

De inhoud dezer depeches is, wat betreft de behouden aankomst der troepen en den welstand des hertogs van Orleans, na de ongunstige geruchten die er gelopen hebben, met genoeg vernomen, maar men had ook gaarne iets aangaande den toestand der troepen zelve verlangd, dewijl deze, volgens de nog steeds loopende geruchten, veel door aanhoudende regens en door gedurige kleine aanvallen der Arabieren geleden hadden. Binnen weinige dagen zal men echter daaromtrent, door de bijzondere brieven uit Algiers, zekerheid hebben.

De heer Blanqui, de schrijver van het artikel over de treurige gesteldheid van het leger in Afrika, heeft zich door het artikel van den *Moniteur* niet uit het veld laten slaan; hij herhaalt op nieuw het door hem deswege gezegde, en verzekert op zijn woord van eer, dat op dit oogenblik meer dan 3,000 zieke soldaten in Afrika zonder matras of dekking lagen. De hertog van Orleans had 1,000 kroonen gegeven om voor een deel in die behoeften te voorzien. Wat de tijdens zijn verblijf ontworpen, en thans volbrachte expeditie betrof, zij bestond meer uit eene topographische, dan militaire verkenning van het land tusschen Sefi en Hamza. De kolonne bestond uit 2,000, en niet uit 12,000 man, zoo als men beweerd had.

Uit Bugia wordt van den 22sten October geschreven dat de hertog zeer ontevreden was geweest over den staat waarin zich de hospitaal bevonden, en bevolen had dat de zieken naar het gouvernementshotel, door den generaal Galbais bewoond, werden overgebracht.

Men zegt dat het gouvernement voor twee dagen depeches uit Konstantinopel van geen zeer gunstigen aard ontvangen heeft. De heer Pansier was te Konstantinopel aangekomen en door al de leden van het korps diplomatiek zeer koel ontvangen.

Onze gezant te Berlijn, de graaf Bresson, bevindt zich tegenwoordig alhier.

Het onderzoek der polcie betrekkelijk de jongst ondekto geheime werkplaatsen voor de vervaardiging van kruid, duurt nog voort. Nog gisteren werd diën ten gevolge iemand gearresteerd.

Uit de heden ontvagen tijdingen van de Spaansche grenzen vernemen men nog niet, wat er van den graaf van Espagna geworden is sedert de karlistische junta hem van het bevel ontzet heeft.

Omtrent de operatiën van Espartero is de volgende telegraphische depeche uit Bayonne van den 9den bekend gemaakt:

» De kommandant der 20ste militaire divisie aan den minister van oorlog.

Den 30sten was het hoofdkwartier van Espartero te Lasparras; de andere afdeelingen van het leger van het noorden waren te Bordon en Alcoriza; die van het leger van het centrum, te Forasane en Mosqueruela.

Uit de ligging der hier vermelde dorpen - zegt het *Journal des Débats* - blijkt, dat de generaal O'Donnell, kommandant van het leger van Valencia of van het centrum, tot op twee uren van Cantavieja is gekomen, en dat de maarschalk Espartero met het leger

van het noorden, in de rigting van Morella voorttrekt; waarvan hij slechts vier uren meer verwijderd was. De beide groote vestingen van den hardnekkigen Cabrera, zullen dus weldra van nabij benaauwd worden. De eindelijkte crisis nadert.

Het *Memorial Bordelais* spreekt een gerucht tegen dat omtrent den dood des generaals Cordova geloopt heeft. Hij bevond zich, schoon ziekelijk, te Lissabon. Hetzelfde blad geeft zijne bezorgdheid te kennen dat men nog niets bijzonders van den voortgang der militaire operatiën tegen Cabrera vernomen had, aangezien binnen veertien dagen tijds de sdeeuw de bewegingen in het gebergte konde verhinderen of uiterst moeilijk maken.

De bijzondere berigten uit Madrid houden weinig van belang. De generaal Alaix maakte zich gereed om naar Malaga te vertrekken, om de baden te gebruiken; de koningin had hem, benevens den heer Primo de Ribera, het grootkruis der orde van Karel III verleend, alsmede de gewezen minister Carramolino, dat van Isabella. Men was nog te Madrid onzeker, hoe de zaken zouden loopen, maar men geloofde algemeen aan eene ontbinding van de cortes.

Uit Corunna wordt gemeld, dat de kapitein-generaal van Gallicie eene wapenschorsing getroffen heeft met de karlistische benden van dat gewest, om inmiddels nader te kunnen onderhandelen.

Heden, uithoofde van den Zondag, geene fondspotering.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 9den November.

Uit Berlijn schrijft men van den 7den dezer. » De buitengewone gezant en gevolmagtigde minister van Z. M. bij het Koninklijke Nederlandsche hof, de graaf von Wylich und Lothum, is naar Putbus afgereisd.

» Het derde eeuwfeest van de invoering der kerkhervorming in Brandenburg is hier in de laatste dagen plegtig gevierd. De leden van het Koninklijke gezin, benevens de hooge staatsbeambten, hebben de bij die gelegenheid gehoorlene plegtige godsdienstoefening bijgewoond. Z. M., die door eene ligte verkoudheid verhinderd werd aan die opbare godsdienstoefening deel te nemen, heeft in de kapel van het paleis het Avondmaal gebruikt. — De ingezetenen hebben veel belangstelling in dit feest betoond.

Z. M. de Koning der Belgen zal nog eenige weken te Wiesbaden blijven. Zr. Ms. broeder, de hertog van Saksen-Coburg, wordt den 12den aldaar mede verwacht.

De jongste berigten uit Rome melden dat de Paus weder geheel hersteld is; daarentegen was de kardinaal priester F. Tiberi na veel tijden overleden. Hij was in 1775 te Riëti geboren en in 1832 met het purper bekleed. Nog waren ongesteld de kardinalen Macchi en Gregorio, waarvan de eerstgenomde hopeloos was. — De hertogin van Berry is weder van Rome afgereisd, na alvorens een afscheidsgehoor bij Z. H. te hebben gehad. — De hertog van Bordeaux trekt nog altijd de aandacht van geheel Rome tot zich, vooral sedert men vernomen heeft dat hij Oostenrijk heimelijk verlaten, en op de reis de rol gespeeld heeft van eenen bediende des hertogs de Levis, die tot dat einde van een ouden pas gebruik heeft gemaakt. Er werd eene geschikte woning voor hem gezocht, waaruit men opmaakte, dat hij voornemens is eenigen tijd te Rome te vertoeven. Hij had bij de koningin weduwe van Sardinië een bezoek afgelegd.

De belgische gezant, graaf d'Oultremont, is te Rome aangekomen.

Uit Bucharest wordt gemeld, dat de vorst Michael van Servie door den vorst Ghika van de zijde der Porte den eere mantel had ontvangen, en zich thans in gezelschap zijner moeder naar Servie zonde begeben. In het aanstaande voorjaar zou hij eene reis naar Konstantinopel doen, om den Sultan te begroeten. De gewezen vorst Milosch was over het vertrek zijner familie zeer ter neder gelagen. In Bosnie en Herzegowina heerschte nog veel ontevredenheid, die in het eerst gewest door de opruijngen der zendelingen van Mehemed-ah werden aangestookt.

Volgens de jongste berigten uit Konstantinopel van de turksche

grenzen medegedeeld, bleven de onderhandelingen over het Oostersche vraagstuk voor het tegenwoordige sleepende, tot Engeland en Frankrijk zich over nieuwe grondslagen van schikking hadden verstaan.

— Volgens officiële bescheiden, hebben de gezamenlijke bergwerken in Rusland, zoo wel die aan de kroon als aan bijzondere personen toebehooren, in de zestien jaren 1823 tot 1838 opgeleverd aan goud ruim 5150 pud of 206,000 pond; aan zilver ruim 18,437 pud of 737,480 pond en aan platina ruim 1259 pud of 50,360 pond.

ENGELAND.

LONDEN, den 10den November.

Eergisteren is de nieuwe lord-maire dezer hoofdstad, sir *Chapman Marshall* met de gebruikelijke plegtigheid geïnstalleerd.

— Het onderzoek naar de woelingen der obartisten in Wallis en naar hunnen aanslag op Newport wordt van regeringswege met ijver voortgezet. *Edward* Selhamels zijn gevangen genomen, terwijl de regering aanzienlijke versterkingen naar die straken heeft doen oprukken, zelfs is geschut van Woolwich derwaarts gezonden, zoo-
wat men voor verdere bewegingen geen vrees voedt. Het getal der gedoode oproerlingen is nader gebleken 20 te bedragen en dat der gewonden omtrent 50.

— Men is thans eenigzins bekomen van den eersten schrik door de tijding van de schorsing der betalingen van de bank der Verenigde Staten, en ten gevolge daarvan van de banken van Baltimore en bijna al de overige in Zuid-Amerika. Over het geheel heeft zich tot nog toe geene terugwerking van aanbelang daardoor hier ter hure doen gevoelen, waarvan de oorzaak wel zal zijn dat die tijding niet geheel onverwacht kwam.

Eene der jongste oorzaken van de groote schaarschte aan geld in Noord-Amerika wordt door sommigen aan den sterken uitvoer van specie naar Engeland toegeschreven, sedert de Engelschen den opium niet meer in ruiling kunnen doen dienen voor de artikelen welke zij uit China trekken.

— De berigten uit Amerika spreken steeds van de zware branden die op verscheiden plaatsen hebben plaats gehad. De steden Philadelphia en New-York zijn daardoor zwaar geteisterd, en de stad Mobile, in Florida, is in het begin van October door opvolgende branden grootendeels vernield; meer dan 1000 menschen zagen zich van huisvesting beroofd; de schade werd op anderhalf miljoen dollars begroot.

— De admiraal sir *Henry Trollope*, een grijsaard van 84 jaren, die zich in onderscheidene zee-gevechten uitstekend gedragen en op hetzelfde schip met wijlen *Z. M. Willem IV* gediend had, heeft zich op eene allermoorddadigste wijze van het leven beroofd. Hij heeft blijkbaar van een groot pistool den loop ten volle geladen, en zich het ganache hoofd afgeschoten. Hij moet gedurende eenigen tijd aan verstands-verlijstering hebben geleden.

— De prins van Esterhazy is naar Oostenrijk vertrokken.

— Ter hoorze waren genoteerd: 3 pCt. gec. 90de drie achtste; Ned. 2½ pCt. 52½; dito 5 pCt. 98½; Spanje 27½; Port. 22.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11den November.

Het ministerieel orgaan *l'Indépendant* zegt op het vernemen van de te Gent en Antwerpen gedane huiszoekingen, zelf eenigzins onthutst te zijn geweest, uit vrees dat men met voorbarigheid was te werk gegaan, zoo ongerijmd had hem in de tegenwoordige omstandigheden, een orangistisch complot en pogingen tot contra-revolutie toegeschenen. De sedert verkregen inlichtingen hadden *l'Indépendant* echter van de gepastheid dier strenge maatregelen overtuigd, desniettemin kon hij geen bijzonderheden mededeelen over de ontwerpen van contra-revolutie, waarvan de *Messageur* het manifest had medegedeeld en de instructie thans begonnen was; alleen kon hij zeggen dat indien het gouvernement anders gehandeld had, met het van zwakte en onverschilligheid had kunnen beschuldigen.

De *Messageur de Gand* over de in bewaringneming van den heer Meidpenningen sprekende, zegt: Zoo schijnt men, onder het voorgeven als of het eene zaak van groot gewigt ware, te willen voortgaan met eene vervolging, waarvoor niet den minsten grond bestaat, en die slechts tot schande en beschaming van de genen die ze bevolen hebben kan eindigen. De wraakroefening ten gevolge van een requisitoir, is het verfoeilijkste wat men bedenken kan, en de openbare belangstelling vestigt zich daardoor slechts te meer op de slagoffers dier onedele kwellingen.

Uit de beide hier vermeldde bladen blijkt dus nu genoegzaam, dat eene bepaalde aanklagt van revolutionaire poging aanleiding tot de vervolgingen heeft gegeven, en dat de vervolgte partij daarin slechts de uitwerking ziet van staatkundigen haat der andersdenkende partij.

— *l'Indépendant* spreekt op nieuw de loopende geruchten tegen, nopens eene verandering in het ministerie, en zegt, dat het ministerie zoo als het nu is zamengesteld, voor de kamers zal verschijnen.

— De *Messageur de Gand* kondigt aan, dat eene nieuwe volksvergadering of meeting, in het lokaal du Progrès zou gehouden worden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den November.

Z. M. heeft den heer *J. P. van Mansvelt*, hoofd-ambtenaar bij de Algemeene Rekenkamer, die vrijdag hantsleden door de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot eersten kandidaat gekozen is ter vervulling van de opgevallen betrekking van lid derzelve Rekenkamer, tot lid van hetzelfde collegie benoemd.

— De Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich bezig gehouden met het onderzoek van de laatste-lijk aan haar aangeboden ontwerpen van wet, tot verhooging van den accijns op de steenkolen, tot verbetering van den accijns op den turf uit de irreguliere veenderijen en hetrekkelijk den te verleenen vrijdom van lasten, ter zake van landontginning en landverbetering. Heden zal de Tweede Kamer eene openbare zitting houden. Daarna zullen de werkzaamheden tot het einde dezer of het begin der volgende maand worden geschorst.

— Zijnt Majesteit heeft bepaald, dat de twintig oudste in rang zijnde majours bij de tien getoemde afdeelingen het tractement zullen genieten van f 2600 ieder, en de twintig jongere f 2200, onverschillig over welk gedeelte der afdeelingen zij het bevel voefen of geplaatst zullen zijn, terwijl aan de bataillons-kommandanten twee rations fourage en aan de kommandanten van de reserve-bataillons, mitsgaders aan de majours a la suite, slechts een ration zal worden te goed gedaan.

Het nonactiviteits-tractement is verleend aan den luitenant van de 1ste afdeeling, *J. H. van der Heyden*, en voor een jaar aan den 1sten luitenant van de 5de afdeeling, *Wijske*, benevens aan den tweeden luitenant kwartiermeester a la suite van de 7de afdeeling, *J. W. J. Volselen*.

Aan den gepensioneerden generaal-majoor baron van *Zyden* is, buiten bezwaar van het Rijk, verleend den rang van luitenant-generaal.

— Namens *Z. M.* den Koning is aan den heer *van Hadeln*, welke overbrenger is geweest van de kennisgeving wegens het overlijden van *Z. D. H.* den Hertog van Nassau, uitgereikt eene gouden sonifdoos, omzet met brillanten.

— *Z. M.* heeft, als schadeloosstelling voor de leden der commissie van hermaning bij 's Rijks munt, wanneer zij last ontvangen om zich in dienst van den Lande op reis te moeten begeven, de daarvoor te berekenen reis- en verblijfkosten vastgesteld.

— *Z. M.* heeft den heer *N. Verloren*, die laatste-lijk benoemd is tot procureur-crimineel te Maastricht, beëdigd met het ridderkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Ter AMSTERDAMSCHEN BEURS van gisteren (11 November) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 51 een zest.; 51; dito 5 pCt. 98½; 98½; Kansb. 23½, neg. zest.; Am. Synd. 4½ pCt. 92½, vijf zest.; drie zest.; dito 3½ pCt. 76½; Handelsm. 162, 160½, 160; O. Indie 5 pCt. 94½, 94, 94; Rijn. Spoorweg 96; Ardoins 26 nega. zest.; drie achtste; Oude Russen 103½, 103, 103½.

— Breda, den 12. November 1839. Heden beviel voorspoedig van een ZOON, S. VAN MULKEN, geb. PIELS.

Eenige Kennisgeving.

— Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank, zitting houdende te Breda, bij verstek gewezen tusschen ANTONIE DANIELS en JOHANNA DANIELS, Weduwe ADRIAAN WETERINGS, Bouwlieden, wonende te Terheyden als Eischers, en MARIA DANIELS, vroeger Begijn op het Begijnhof te Breda, thans wonende te Terheyden als Godaagde, den vijften November een duizend acht honderd negen en dertig, behoorlijk geregistreerd, is de genoemde MARIA DANIELS nithoofde van Krankzinnigheid gesteld onder Curatele; geschiedende hiervan Afkondiging ingevolge Art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

De Prokureur der Eischers,
GOUVERNEUR.

— Bij den Boekverkooper W. P. VAN STOCKUM, te 's Gravenhage, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

NOODWENDIG HANDBOEK

voor den Burger en den Landman, of onderhoudende en leerrijke Geschiedenis van het Dorp *Miltheim*, door R. Z. Beckers, naar het Hoogduitsch, 1° Stukje, met 6 fraaije Houtsnee-plaatjes f 0,65.

Men zie omtrent dit HANDBOEK het uitvoeriger bericht, hetwelk daarvan alom gratis te bekomen is.